

DZIENNIK WILEŃSKI

Adres Redakcji i Administracji: Dominikańska Nr. 4.

Redakcja otwarta od godz. 2—4 po poł.

Administracja otwarta codziennie od g. 10 do 6 wiecz., w niedziele od 1—2.

WARUNKI PRENUMERATY w Redakcji: Rocznie — 15 mk. 50 fen., półrocznie — 7 mk. 50 fen., kwartalnie — 3 mk. 50 fen., miesięcznie — 1 mk. 50 fen. Z przesyłką pocztową i odnośnikiem do domu: Rocznie — 18 mk., półrocznie — 9 mk., kwartalnie — 4 mk. 50 fen., miesięcznie — 1 mk. 50 fen. Zmiana adresu — 25 fen.

CENY OGŁOSZEŃ: Na 4-ej str. za wiersz drobnego druku — 25 fen., nekrologi — 60 fen. Ogłoszenia przyjmuje Administracja „Dziennika Wileńskiego” do godz. 4 po poł. Po godz. 4-ej nekrologi i inne niecierpiące zwłoki zawiadomienia przyjmuje drukarnia ks. A. Rutkowskiego, Królewska (Botaniczna) № 7.

Numer pojedynczy 5 kop. = 10 fen.

Gazeta wychodzi codziennie — z wyjątkiem dni poświęconych.

S. P.

Marja z Malińskich Kajsatowa

w wieku lat 65, po krótkiej i ciężkiej chorobie opatrzona św. Sakramentami oddała Bogu ducha da. 15 grudnia 1917 roku w majątku Dejekiszki w Kowieńskiej gub. i została pochowana na cmentarzu w Kulwie.

O czym zawiadomiam krewnych, przyjaciół i znajomych, pogrzebiona w bólu, osierocona
Siostra.

Wszystkim, którzy przyjęli udział w oddaniu ostatniej posługi najdroższemu naszemu Ojcu

S. P. Janowi Beer

oraz okazali w jakikolwiek bądź sposób współczucie lub pomoc w tej ciężkiej dla nas chwili, składamy serdeczne «Bóg zapłać».

Dzieci.

TELEGRAMY

WZROSTŁA AKTYWNOŚĆ NIEMIECKI

Zwrotna główna 2 marca.

FRONT ZACHODNI.

Grupa wojsk następcy tronu ks. Rupprechta.

Tylko w niewielu odcinkach wzrosła wieczorem działalność bojowa. Nasze wywiady około Hollebeke i na południe od St. Quentin dały jeńców.

Grupa wojsk niemieckiego następcy tronu.

W wielu miejscach frontu przeprowadziliśmy pomyślne przedsięwzięcia. Na wschód od Reims wojska heskie przedostały się do zniszczonego fortu Pompelle. Żołnierze z prowincji reńskiej i Westfalczyki posunęli się na północ-wschód od Prosnes w głąb pozycji nieprzyjaciela.

Pozostałe jeszcze w ręku nieprzyjacielskim po walkach lutowych części okopów na południo-wschód od Tahure zostały oczyszczone w ataku wojsk badenickich i turyngskich. Na zachodnim brzegu Mozy kompanie reńskie zdobyły okopy nieprzyjacielskie na południe od Hautcourt.

Po przeprowadzeniu wywiadów nasze wojska powróciły do swych pozycji wyjściowych z przeszło 400 jeńcami i licznymi zdobytymi karabinami maszynowymi.

Zdobyte na południo-wschód od Tahure okopy zostały utrzymane i obronione pomimo kontrataków francuskich.

Grupa wojsk ks. Albrechta.

Pomiędzy Mozą i Morelą piechota pionierzy przedostali się do okopów

nieprzyjacielskich na północ-wschód od Sei Cheprey. Załoga amerykańska poniosła ciężkie straty i straciła 12 jeńców.

Kapitan Ritter v. Tutschek osiągnął przez zestrzelenie nieprzyjacielskiego balonu na wysokości 25 tysięcy.

FRONT WSCHODNI.

Grupa wojsk Eichhorna. W Estlandji i na Inflantach operacje idą swą koleją.

Grupa wojsk Linsingena. Ścigając pobitego pod Rzeczą wroga, zdobyliśmy Homel.

KIJÓW, stolica Ukrainy, został oswobodzony przez wojska ukraińskie i saskie.

Z innych frontów nic nowego.

Pierwszy generał-kwatermistrz Ludendorff.

KOM. URZĘD. AUSTR.-WĘGIERSKI.

Wiedeń, (2 marca).

FRONT WSCHODNI.

Na Podolu operacja mają obrót planowy. Wojska austro-węgierskie doszły do **Lechowico, Płoskirowa i Lipka.** Przy zajęciu Chocima i Kamieńca-Podolskiego **poddały się 2 rosyjskie dowództwa korpusów i 3 dowództwa dywizji piechoty.**

Jako zdobycz wpadło dotychczas w nasze ręce przeszło 300 dział, 200 kuchen obozowych, kilkadziesiąt taborów, kompletna radio-stacja oraz wielkie zapasy amunicji i materiału wojennego i służącego do zaopatrzenia.

FRONT WŁOSKI.

Żadnych wydarzeń szczególnych niema.

Szef sztabu generalnego.

BERLIN (2 b. m. Tel. pryw.) — «Voss. Ztg.» donosi z Genewy: Według umieszczonej w «Temps» depeszy maksymalistycznej Rady ukraińskiej prezydent Zatonski i ministrowie Weratowicz, Torletski i Rondienko wyjechali do Brześcia-Litewskiego, aby dodatkowo podpisać traktat pokojowy zawarty z dawną Radą kijowską.

BERLIN (2 b. m. Tel. pryw.) — «Voss. Ztg.» donosi z Zurichu: «Die Zur. Ztg.» donosi, że według otrzymanych wiadomości oczekiwane jest opuszczenie Petersburga przez bolszewików bez walki.

BERLIN (2 b. m. Tel. pryw.) — «Voss. Ztg.» donosi z Zurichu: Jak komunikuje «Secolo» z Paryża obowiązani do służby wojskowej poddani państw ententy otrzymali rozkaz opuszczenia Petersburga i Rosji w przeciągu 8 dni. Również pozostali jeszcze na terytorjum rosyjskim funkcjonariusze techniczni i wojskowi otrzymali rozkaz opuszczenia Rosji natychmiast po zawarciu pokoju z państwami centralnymi.

Komisja wykonawcza Sowieta postanowiła niewydawać żadnych komunikatów publicznych o pertraktacjach pokojowych w Brześciu Litewskim.

SZTOKHOLM (28 nb. m. WTB.) — Według doniesienia Havasa z Petersburga położenie jest bez zmian. Miasto jest spokojne. Środki nadzwyczajne skierowane przeciwko wtargnięciu Niemców trwają. Oddziały gwardji czerwonej maszerują na wzmocnienie wojsk Sowieta, szczególnie w kierunku Pskowa. Posłowie francuski i angielski opuścili Petersburg po południu konsulowie pozostają.

BERLIN (dn. z b. m. Tel. pryw.) — «Voss. Ztg.» donosi z Genewy: «Petit Journal» dowiaduje się ze Sztokholmu: Generał Mannerheim, głównodowodzący fiński, odrzucił propozycję bolszewików z Helsingforsu co do zawieszenia broni oraz przystąpienie do pertraktacji pokojowych. Żąda on bezwarunkowego opuszczenia Helsingforsu gdzie pładnie czerwona gwardja.

BERLIN (2 b. m. Tel. pryw.) — «Deutsche Tag.» donosi z Amsterdamu: «Morning Post» komunikuje przez Szanghaj według dzienników chińskich, że **Japonja mobilizuje wojska, aby wmaszerować do Syberji. Chiny wezmą udział** w przedsięwzięciu i wysyłają 4 dywizje.

BERLIN (2 b. m. Tel. pryw.) — «B. T.» donosi z Bazylei: «Morning Post» komunikuje z Petersburga: **Rada Komisarzy Ludowych zarządziła od Sowieta natychmiastowego wejścia w pertraktacje pokojowe z Centralną Radą Ukraińską.**

BERLIN (2 b. m. W. T. B.) — Z Bukaresztu donoszą dopiero co, że **Rumunowie zgodzili się na wy-**

sunięta przez czwórzwiazek podstawę do pertraktacji i **wysłali delegatów na obrady oo do zawarcia pokoju.**

Mowa Balfoura.

LONDYN (28 nb. m. Reuter) — Reuter podaje obecnie szczegółowo odpowiedź Balfoura na ostatnią mowę kanclerza Rzeszy, o której to odpowiedzi dałmy wczoraj krótką wiadomość. Według tego komunikatu, liberal Holst powiedział w Izbie gmin, że według wszelkich widoków hr. Hertling przyjął wszystkie ctery podstawy pokojowe Wilsona i zapytał, czy zgadza się z niemi rząd angielski i koalicyjne i czy rząd ma zamiar próbować, wobec tego, że wszystkie strony są zgodne ze sobą co do punktów zasadniczych, przenieść tę zgodę na podstawy konkretne?

Balfour odrzekł: Nie sądzę, aby hr. Hertling chociaż w najmniejszym stopniu odchylił się od równoczesnego oświadczenia swych kolegów niemieckich. Naradzali się oni wspólnie i przemawiali na podstawie tych narad. Oświadczenie Czernina o Polsce było dwuznaczne. Również Wilson ocenił je łagodnie, niż na to zasługiwało. Nie wierzę w to, aby Czernin chciał odbudować niepodległą Polskę w tej mierze, któraby rzeczywiście odpowiadała narodowości polskiej. Nie można prowadzić takiej polityki, nie oddając Polsce zabranych przez Niemcy przy podziałach dzielnic zamieszkałych dotychczas przeważnie przez Polaków. Dyplomacja jest naturalnie wyłączona, gdy chodzi o pertraktacje pomiędzy wojującymi o ile tylko nie istnieje pewna miara możliwego porozumienia, która daje dobre widoki dla pertraktacji dyplomatycznych. Lecz wszystkie oznaki wskazują, że nie doszliśmy jeszcze do tego szczęśliwego stadium.

Holst sądzi, że mowa Hertlinga jest nadzwyczajnie zadawalającą podstawą do pertraktacji, prawdopodobnie dla tego, że Hertling przyjął jakoby cztery propozycje Wilsona. Wilson wiedział zapewne dobrze, co robi, podnosząc te kwestje, dotyczące prawa międzynarodowego, lecz sam on powiedziałby pierwszy, że, jeżeli było potrzebnem je podnosić, to niema w nich jednak przecież nic ani nowego, ani paradoksalnego. Nigdy nie przyszło nam na myśl, abym mógł tu powiedzieć, że nie zgadzam się najzupełniej z czterema propozycjami.

O ile uważam, Holst jest jedynym człowiekiem na świecie poza granicami Niemiec, uważającym oświadczenie Hertlinga co do Belgji za zadawalające. Żadna inna kwestja nie jest lepszym kamieniem probierczym do zbadania szczerości zamiarów dyplomatów państw centralnych, a w szczególności Niemiec, jak sprawa belgijska. Holst wie doskonale, że napad niemiecki na Belgję był nie spowodowanym, lecz wykonanym przez jeden z narodów, który zagwarantował nietykalność tego małego, szczęśliwe-

go narodu. Naród napastniczy może w tych okolicznościach powiedzieć tylko, jak zrobił to przez usta dawnego kanclerza: «Zgrzeszyłem!»

Natychmiast po tem powinienby był powiedzieć: «Ponieważ zgrzeszyłem, więc powetuję szkody. Bezwarunkowo oddam wszystko to, czego nigdy bym nie powinien był zabierać!» Lecz hr. Hertling powiedział:

«Nie chcemy pozostać w Belgji, lecz musimy dbać o to, aby nie stała się ona areną nieprzyjacielskich machinacji». Kiedyż była Belgja areną machinacji nieprzyjacielskich? Czemu Niemcy sądzą, że stałaby się ona tą areną? Belgja stała się ofiarą jednego ze sprawców tych przestępstw. Dlaczego ma być ona ukarana, gdy Niemcy zawiniły? Jakie warunki ma hr. Hertling na widoku, mówiąc, że Belgja nie powinna być dłuższą areną machinacji nieprzyjacielskich. Hr. Hertling myśli o przywróceniu Belgji, która wskutek nowych warunków terytorjalnej, handlowej i wojskowej natury stałaby się służebnicą Niemiec, warunków, które przeszkadzałyby Belgji w zajęciu stanowiska samodzielnego pomiędzy narodami europejskimi.

O stosunku hr. Hertlinga do czterech zasad Wilsona Balfour powiedział:

Czy zasada kierowniczej niemieckiej polityki zewnętrznej lub wojskowej jest zasadą rzeczywistej sprawiedliwości. Nie mogę wyobrazić sobie człowieka rozprawiającego o zasadach rzeczywistej sprawiedliwości i oświadczającego przy tem: Niema kwestji alzacko-lotaryńskiej. Druga zasada polega na tem, aby narody prowincji nie były przehandlowywane od jednego władztwa do drugiego. Nie zagłębiając się w inne zdobycze lub rozbiory terytorjalne, które Niemcy w Rosji wykonały, lub wykonać zamierzają, wskazują na to, że przy kształtowaniu granic Ukrainy, Niemcy oddały awojej republice część niepodlegającego wątpliwości terytorjum polskiego. Co do trzeciej zasady mówi hr. Hertling, że równowaga mocarstw jest doktryną mniej lub więcej przestarzałą. Augha, wielka opora teorii równowagi mocarstw zastosowała rzekomo tę teorię jedynie dla celów swego rozrostu. Ta teoria jest rzekomo odmiennym wyrzeczem panowania angielskiego, Anglja walczyła o równowagę mocarstw, gdyż tylko przez tę walkę Europa mogła być zabezpieczona od panowania żadnego władcy narodu. W ten sposób uchroniliśmy Fryderyka Wielkiego i ówczesne państwo pruskie od zniszczenia. W ten sposób umożliwiliśmy Prusom odkrycie niepodległości, odebranej przez tryumfujące armje Napoleona.

Póki militarizm niemiecki nie przejdzie do przeszłości i póki nie będzie istniał międzynarodowy trybunał rozjemczy z władzą wykonawczą, nie można ignorować zasady, na której opiera się walka o równowagę państw. Pnstosząca świat niemiecka polityka rozjątrzonej żądzy panowania, jest wrogiem rzeczywistym i zniszczenie jej dałoby nam pokój na zawsze.

Niemcy w swych dążeniach do największego szczęścia dla ludności Egiptu poddałyby z powrotem ten kraj pod najgorsze, ze znanych kiedykolwiek światu, panowanie. Oni zniesliby, gdyby mogli, niepodległość Arabów, oddaliby Palestynę panowaniu, które czyniło pustkowiem z każdej miejscowości, która mu podlegała. Również polityka Hertlinga w sprawie Rosji wprowadza na światło metody niemieckie oraz znaczenie, które przypisujemy zgodności słów Hertlinga ze słowami Wilsona. Świeży pochód do Rosji nastąpił rzekomo w imieniu zasad ludzkości, w celu obrony od okrucieństw i niszczenia, dokonywanych przez Czerwoną gwardję i inne bandy. Polityka niemiecka na zachodzie popełnia okrucieństwa i spustoszenia, depce nietylko literę i ducha traktatów, ale również i rzeczywistego ducha ludzkości. Hertling, gdy mówi o Belgji, odrzuca pogardliwie ludzkość. Gdy Niemcy chcą we-

drzeć się do Belgji—jest to konieczność wojskowa. Gdy Niemcy chcą wdrzeć się do Rosji, dokonywa się tego w imieniu ludzkości, chcąc przeszkodzić okrucieństwom i spustoszeniom.

Nie mogę zrozumieć, jak może Hertling oświadczać, że wojna, którą Niemcy prowadzą, jest wojną obronną. Została ona sprowokowana przez Niemcy, zgodnie z dobrze już przed wojną znanymi i w Niemczech ogólnie podzielonymi doktrynami. To nie był nagły wybuch nieszczęść, lecz niewątpliwie fałszywe wyrachowanie, gdyż Niemcy sądzą, że będą mogły osiągnąć swe cele, bez ofiar, które ponieśli sami i które, niestety, musiała dać ludzkość pozostała. Jest to wielki błąd, że militarizm niemiecki oznacza panowanie jednej, odosobnionej kasty wojskowej. Przeciwnie, zamiarem, dobrane uplanowanym znacznej części Niemiec intelektualnych, jest użycie całej broni, zarówno wojskowej, jak i gospodarczej, w celu dania swemu krajowi stanowiska panującego, które według jej zdania jest prawem Niemiec i nie mogą oni tego zrozumieć, czemu świat pozostały nie zgadza się z nimi.

Gdy przejdź do strony podstawowej kwestji, to okazuje się, że wojna obronna oznacza wojnę o zwiększenie terytorjum, bezpieczeństwo gospodarcze jest polityką gospodarczą, która ma zaknąć w kajdany inny naród.

Balfour porównał nakoniec ekspansję Niemców i Anglików i powiedział, że Niemcy mają dążność do ogólnej ekspansji, i zamiar wyraźny, nietylko zrobienia z Niemiec wielkiego państwa ale zarazem zmuszenia świata cywilizowanego do czołgania się u swych nóg. Ten to zamiar tak utrudnia rokowania dyplomatyczne, które musiałyby poprzedzać pokój. Rokowania te winnyby mieć miejsce. Ale czyż mają one nastąpić, gdy mowa hr. Hertlinga daje najwyższą miarę ustępstw? Rokowania, kończące się niezgodą, byłyby gorszymi, niż żadne. Rozpocząć rokowania, nim nie ma widoków na to, że można je skutecznie przeprowadzić, byłoby to największą zbrodnią przeciwko przyszłemu pokojowi światowemu.

* * *

W związku z powyższą mową zamieszcza «Wiln. Ztg.» obszerny artykuł, w którym punkt po punkcie znajdujemy odpowiedź na zarzuty Balfoura. Ciekawe jest zestawienie obu głosów.

Zaznaczając w wstępie szablonowość mów angielskich, w których powtarzają się wciąż te same motywy, autor artykułu zwalcza pogląd, jakoby wojna wywołana została przez Niemcy, przyczem powołuje się na sensacyjne a znane powszechnie fakty, jakie wykrył proces Snchomliuwa.

Co do kwestji belgijskiej, przytacza również znane dokumenty brukselskie, wykryte niedawno przez rząd niemiecki, świadczące o pertraktacjach między Belgją a Anglją co do wyłączenia wojsk angielskich. Wobec takiej sytuacji zajęcie Belgji przez Niemcy było koniecznością militarną.

Nareszcie co do kwestji chełmskiej to ta przedstawia się dziś w odmiennym świetle wobec decyzji uregulowania granicy przy udziale komisji mieszanej.

Jakkolwiek ogólny ton mowy Balfoura jest wyraźnie nieprzyjaznym, to miękkie on pod koniec, jak gdyby chciał zrzucić z siebie odpowiedzialność za przelew krwi i w tym celu zwraca się z zapytaniem do swych słuchaczy.

«Wilnaer Ztg.» która niewątpliwie reprezentuje panujące nastroje niemieckie jest zdania, iż najlepszą odpowiedzią na podobne pytania udzieli niemieckie łódzie podwodne i armja niemiecka.

Posiedzenie Reichstagu.

BERLIN (1 b. m. W. T. B.) —

Na zapytanie posła Fuchsa (soc.) wyjaśnił gen. maj. v. Oveni w sprawie wypłaty żołdu zaginionym używane są rozmaite formułarze, przy czem zwraca się uwagę na to, czy nie istnieje podejrzenie dezercji. Szczególnie tyczy się to tych wojskowych, którzy, dostawszy się do niewoli rosyjskiej, przeniesieni zostali następnie, na własne życzenie, do Francji. We Francji istnieją specjalnie urządzone obozy dla jeńców ze szczególnie dobrem obchodzeniem się dla tych jeńców, którzy w jakimkolwiek sposobie dali się poznać z uczuć życzliwych dla naszych przeciwników. W tym wypadku istnieje podstawa powstrzymania wypłaty żołdu rodzinom. Inne wypadki należy zbadać.

Następnie rozpoczyna się czytanie pierwszego projektu budżetowego. Pos. hr. Posadowsky-Wehner (fr. niem.): Nasz dług wzrósł już do 24 miliardów. Należy dodać do tego dalsze wielkie wydatki na uregulowanie pensji, na zaopatrzenie się w surowce, na kwestję mieszkaniową. Powstaje kwestja, czy nie należałoby przyspieszyć umorzenia pożyczek państwowych. Gospodarstwo rolne będzie musiało ponieść wielkie ekapensy na polepszenie koni, na zakup maszyn, przemysł to samo. Rzemiosła z wielu względów b. uciepiały. Nowe podatki będą się musiały z tem rachować. Niemcy powinny mieć możliwość doprowadzić wkrótce znowu do stanu kwitującego swe życie gospodarcze. Osiągnięto podczas wojny wiele znacznych korzyści, lecz liczba osób, dających się wysoko opodatkować, wzrosła nieznacznie. Władze podatkowe muszą się z tem liczyć. Jesteśmy zwycięzcami Rosji i prawa obywateli niemieckich powinny tam być zachowane (b. słusznie!). Niemcy stały się wielkimi przez oszczędność. Wróćmy więc do oszczędności. Wynagrodzimy wówczas sobie nietylko gospodarcze ale i moralne szkody tej straszliwej wojny i przywrócimy naszej ojczyźnie dawne gospodarcze i polityczne stanowisko (ożywione uznanie).

Sekretarz skarbowy, Koedern. Z ostatnimi słowy przedmówcy mogę się tylko zgodzić. Przy każdym wydatku w najbliższym czasie będziemy mieć przed oczami, jak to wpływa na płacących podatki. Pracuje się w celu polepszenia strony technicznej rozłożenia podatków. Najgorętsze starania komisji w sprawie opodatkowania, skierowane są na opodatkowanie tych, co wzbogacili się podczas wojny (uznanie).

Pos. Vogtherr (soc. niez.) Ultimatum do Rosji najzupełniej przeczy obietnicy szanowania prawa narodów na samookreślenie. Mimo «Białej księgi» nie wierzymy już bajeczce o okropnościach. Mówca wspomina w dalszym ciągu swej przemowy o niegodziwych politykach wojennych w rządzie i zostaje przywołany do rządów. Za słowa: Zdżuczali generałowie uniemożliwiają odbywanie zebrań. Mówca zostaje przywołany do porządku powtórnie. Mówca kończy w te słowa: Wyrok kanclerza Michaelisa na nas nie jest jeszcze skasowanym—dowód to nieuczciwej polityki. Polityka zagraniczna stać winna pod kontrolą ludu.

Gen. v. Wisberg: Generałowie dowodzący przy udzielaniu pozwoleni lub zakazach zebrań trzymają się strony rzeczowej (niepokój). Jeżeli zebrań niezależnych socjalnych demokratów zakazywane są częściej, niż zebrań innych stronnictw, to dlatego, że nie dają one w ogólności takiej gwarancji spokoju i porządku, jak inne. Inne względy nie są miarodajne. Za pomocą obraz nie da się powstrzymać generałów dowodzących od ich obowiązku.

Gen. v. Scheuch. Pos. Vogtherr niesprawiedliwie napadł na organizacje kobiece. Kobiety wypełniły przecież całkowicie swój obowiązek nietylko przez troskę o rodzinę, ale i

jako robotnice. Poszły one do fabryk amunicji. Strajk zaszkodził interesom wojskowym. Wprawdzie niektóre gałęzie musiały poniechać pracy wskutek braku węgla. To nic nie zmienia. Przy braku węgla przeprowadza się planowo różnica pomiędzy mniej i więcej ważnymi gałęziami przemysłu. Lecz strajk różnicy nie robi. Niszczą on bezwzględnie i bezplanowo.

Kapitan Brünninghaus: Pos. Vogtherr niedawno sporządził gruby akt oskarżenia przeciwko oficerom i żołnierzom w Swinoujściu. Mimo, że wie on, że śledztwo nie mogło być jeszcze ukończonym, nie zaniedbuje on tej okoliczności. Wszystko będzie wedle przebiegu zbadane i bezwzględnie ukarane. (Uznanie).

Pos. Trompszozyński (Koło polskie): Mówi się ciągle o niewdzięcznych Polakach. W polityce niema ani wdzięczności ani niewdzięczności. Z Polską obchodzi się ciągle jeszcze jak z krajem nieprzyjacielskim. Wiele setek robotników polskich przez lata całe zatrzymywanych jest w krajach Rzeszy, mianowicie na Pomorzu i w Mecklenburgu.

Podsekretarz stanu dr. Lewald: Skargi na zatrzymywanie robotników polskich należy zanieść do pruskiej izby posłów. Szczególnie jest, że przedmówca nigdy nie wyraża uznania za to, co zrobionem zostało dla ludności polskiej. Ma on tylko słowa wymówki. Przy okupowaniu kraju polskiego znaleźli Niemcy chaos. W dni kilka zaczęła się praca kulturalna, tego wszystkiego p. Trompszozyński nie widzi.

Pos. Fehrensoh (centr.) Uzasadnionych skarg Polaków z Prus zawsze słuchamy chętnym uchem. Powinni oni zostać przy Prusach. Powinno jednak być im zachowane przy tem cechy narodowe i język. Dzisiejsze Królestwo Polskie było krajem nieprzyjacielskim. Musiały tam być wobec tego stosowane twarde w skutkach środki wojenne. Nie mogło to być jednak powodem do edrzucenia traktatu pokojowego z Warszą. Przeciwnie między Litwą a Polską istnieją rzeczywiste. Gdy Polacy w przyszłości pójda z silną wolą stać się potężnym państwem, z oparciem o mocarstwa zachodnie, lecz po za tem wolnem, to przez to stworzą one dobry przykład i dla sprawy polskiej w Prusach.

Pos. Trompszozyński (Koło polskie). Nigdy nie zaprzeczałem temu, że w Polsce robiono dobrze. Lecz cały sposób rządzenia popsuł ludności wiele krwi.

Po szeregu dalszych uwag wydział główny przechodzi do budżetu.

Najbliższe posiedzenie w wtorek, 12 marca, o godz. 3 po poł.; pytania, drugie czytanie budżetu.

Rosja i Japonja.

Japońska gazeta «Nishi Nishi Shim-ba» komunikuje, że w Tokio niedługo nastąpią ważne narady dyplomatyczne z Rosją. Obecnie naradzają się nad sytuacją posłów koalicyjni z rządem japońskim. W Tokio przypuszczają, że wypadki w Rosji skłonią Japonję do interwencji.

Z Paryża donoszą, że we Francji panuje przekonanie, iż Japonja gotowa jest wnieść się do wojny, aby niepozwoili Niemcom zbyt wrość w potęgę.

«Assoc. Press.» pisze, że Japonja zapytała Amerykę i rządy koalicyjne, czy nie byłoby celowe uratowanie zapasów, znajdujących się we Władywostoku i wzdłuż kolei syberyjskiej. Amerykańskie koła polityczne odpowiedziały podobno przecząco.

Japonja jest zdania, że interwencja jej jest niezbędna, ale liczy przytem na pomoc koalicji.

«Manch. Guard.» pisze, interwencja Japonji byłaby zaprzeczeniem polityki Wilsona. Czas jest, aby Wilson objął politykę koalicji i sam kierował dyplomacją.

«Berl. Lok.» komunikuje z Genewy: Dzienniki paryskie donoszą z Tokio:

Rada senjorów wypowie swe zdanie, czy stosunki w Rosji upoważniają Japonję do wystąpienia zbrojnego, wobec tego, że istnieje niebezpieczeństwo dostania się w ręce nieprzyjaciela beczennych kopalni metalów. Zależy przytem wiele od zachowania się wojsk tybryjskich, co do czego niema żadnych pewnych wiadomości.

Dookoła wojny.

Walki w Bessarabji.

Walki w Bessarabji między wojskami bolszewickimi a rumuńskimi trwają wciąż i nabierają charakteru wojny podjazdowej.

Zwłaszcza Besarabja północna jest widownią zaciętych walk.

Kiszyniów leży w połowie w gruzach. Ludność uciekła stamtąd w popłochu.

Rumurowie systematycznie przewożą wszelkie zapasy żywności do Mołdawji, gdyż obawiają się głodu, w razie niedojścia do porozumienia z państwami centralnemi.

Rząd nowej republiki Besarabskiej nie posiada najmniejszego wpływu i wogóle nie wchodzi w rachubę.

ROSJA.

Walki z Kaledinem.

ITA. donosi w dn. 28-go Intego: Afera Kaledina jest ostatecznie zakończona.

Po zajęciu Rostowa w dn. 25 Intego i po krwawej walce koło Persjanówki, wojska Sowieców wkroczyły do Nowoczerkaska. Przeciwnik cofnął się w kierunku na Aksaiskaja nad Donem. Nieprzyjaciel pod wodzą Aleksiejewa i Kornilowa chce cofnąć się w głąb Dońskiego okręgu. Nowoczerkask jest zajęty. Koło Rostowa rozwijały się walki z arjergerdami Kornilowa, który wyteżył wszystkie siły, aby się dostać do Jekaterynosławia. Przeciwnik otrzymał posiłki.

Walki między włościanami.

Tägl. Rundsch. donosi z Haagi: Do «Daily Telegr.» donoszą z Petersburga: Zarówno w mieście, jak na wsi sytuacja staje się coraz bardziej powikłana. Przy podziale opuszczonych dworów i majątków ziemskich pomiędzy poszczególnemi gminami wybuchły poważne spory. Przeszło 200 wsi prowadzi między sobą regularną partyzantkę. Wieśniacy żądają niesłychanych cen za zboże i bydło. Niejednokrotnie wieś otoczona jest okopami, wałami i zagrada-

mi z drutu, tak, że wojska bolszewickie muszą je zdobywać jak małe twierdze.

Utworzenie dyrektorjatu i sytuacja wewnętrzna.

Gazety paryskie donoszą, że rada komisarzy ludowych utworzyła dyrektorjat, który ma posiadać nadzwyczajne pełnomocnictwa. Dyrektorjat, do którego należą Trocki i Lenin, postanowił ogłosić powszechną mobilizację i bronić Petersburga. Korespondent petersburski «Petit Parisien» zwraca uwagę na dziwne zachowanie Trockiego, który w krytycznym momencie, gdy trzeba zająć stanowisko wobec niemieckiego ultimatum, rozmyślnie usnwa się na plan drugi i prawdopodobnie wyczekuje sposobności, by wyzyskać późniejsze niezadowolenie z powodu kaptulacji komisarzy ludowych i zająć miejsce Lenina, który obecnie jest przywódcą partii pokojowej. Według ag. bałkańskiej, «Prawda» potwierdza pogłoskę, że Lenin i Trocki mają zamiar ustąpić.

Ustąpienie ich obydwóch oznaczałoby zwolnienie konstytuanty, której powierzonoby urzędowe przedstawicielstwo Rosji wobec państw centralnych. «Prawda» oświadcza, że Lenin i Trocki spełnili pierwszą część swego zadania jako apostołowie międzynarodowego socjalizmu. Złożą więc oni swe funkcje urzędowe w celu wyłączonego poświęcenia się walce z niemieckim imperjalizmem.

Na ulicach Petersburga rozlepiono plakaty, w których oświadczone, że Lenin i Trocki mają zamiar uciec zagranicę, zdradziwszy Rosję na korzyść Berlina. Plakaty zrywane są przez czerwoną gwardję.

«Voss. Ztg.» donosi z Petersburga: Walka socjal-rewolucjonistów przeciw bolszewikom trwa ze wzrastającą zaciętością.

Socjal-rewolucjoniści czynią już przygotowania do tajnego posiedzenia konstytuanty, rozwiązanej dn. 18-go stycznia, mając zamiar obalić rząd. Ci, co ze wszystkich sił chcą się bronić przeciw grożącemu niebezpieczeństwu, porozumieli się już ze zwolennikami anarchystycznego terroryzmu, oraz z istniejącą jeszcze partją dawnego kierunku monarchistycznego.

Na Bałkanach.

Sytuacja w Grecji.

Ag. helleńska donosi, że zawarcie pokoju z Ukrainą wywołało wielkie wzburzenie ludności greckiej przeciw Venizelosowi. W kołach rządowych jest panika. Krąży pogłoski o wielkiej ofensywie mocarstw centralnych

przeciw Grecji i wystosowaniu już ultimatum. Lud jest przekonany, że Niemcy za warunek porozumienia z Grecją stawiać będą usunięcie Venizelosa i jego rządu, oraz przywrócenia ustroju konstytucyjnego.

KRONIKA.

KALENDARZYK.

Dziś: Kunegundy.
Jutr: KAZIMIERZA.
Pojutrz: Adryana.
Wschód słońca—o g. 6 m. 41
Zachód słońca—o g. 5 m. 40

Z WILNA.

— **Polski Komitet Pań** podaje do wiadomości, że Msza św. za poległych odprawiać się będzie w Katedrze o 8 i pół przed wielkim ołtarzem w poniedziałek po 1-y m i po 15 ym każdego miesiąca.

— **„Kosze szczęścia”**. — Przypominamy, że «Kosze szczęścia» na rzecz Schroniska nauczycielek-weteranek odbędą się 3 i 4 marca w cukierni «Czerwonego» Sattalla, róg ul. Ś-to Jerskiej i Tatarskiej.

Wśród otrzymanych fantów znajduje się prosie, 5 kur, 4 króliki, zegarek srebrny i wiele innych cennych przedmiotów.

— **Praca na kolei.** Generalna dyrekcja wojskowa kolei w Warszawie zawiadamia, że poszukiwani są robotnicy i wszelkiego rodzaju personel do służby kolejowej, pracy w warsztatach i na linii kolei do Szawel, Murawjewa, Radziwiłłszek, Kowna, Podbrodzia, Wilna, Suwałk, Grodna, Łidy, Białegostoku, Wołkowyska, Czeremchy i Brześcia. Zgłaszać należy się do Kreisamtów, Amtsversteherów i stacji żandarmów.

— **Posyłki wojenne do Niemiec i Austro-Węgier.** Obecnie można wysyłać wszelkiego rodzaju posyłki bez podania wartości i bez zaliczenia do robotników cywilnych i jeńców wojennych, przebywających tak w Niemczech, jak i w Austro-Węgrach. Bielizna i ubranie muszą być dezynfekowane. Waga posyłki nie powinna przekraczać 12-tu funtów rosyjskich.

Różnica w przygotowanych do wysłania posyłkach polega na tem, iż gdy posyłki do robotników cywilnych mają być nadawane otwarte i zapakowują się po ich przyjęciu, to dla jeńców wojennych są dostarczane jako już całkowicie zapakowane. Tem niemniej nadawca każdej bez wyjątku posyłki musi poręczyć na dokumencie, iż posyłka nie zawiera żadnych wiadomości, ani pisanych, ani drukowanych.

Posyłki do robotników cywilnych (wolnych) wysyłane są dwa razy na miesiąc, mianowicie w drugą i ostatnią sobotę miesiąca, czyli że przed Wielkanocą można je nadawać 9-go i 30-go marca (w Wielką sobotę).

Posyłki dla jeńców wojennych oraz dla osób cywilnych, przebywających w obozach wojennych, można wysyłać w każdą środę, a więc przed świętami będą przyjmowane 6-go, 13-go, 20-go i 27-go bież. mies.

W dni wskazane posyłki należy nadawać do g. 11 rano, zawsze u naczelnika miasta (ul. Dominikańska 3).

Odnosne informacje są udzielane bezpłatnie w Biurze Adwokatów Przysięgłych (ul. Dominikańska 2) od g. 10 do 11 w dnie powszednie. Tu też mogą być wygotowane dokumenty, potrzebne przy nadaniu wszelkiego rodzaju posyłek i ekspedycji.

— **Koncert kameralny.** — W piątek, dn. 8 bm., amatorzy poważnej muzyki będą mieli znowu sposobność urczenia się prawdziwą ucztą artystyczną, za jaką powszechnie już uznane zostały nasze koncerty kameralne. Na program złożą się kwartet smyczkowy 12 G dur Mozarta; kwartet fortepjanowy E moll (op. 5) Sindinga i kwartet smyczkowy D moll (op. pośm.) Schuberta.

— **Z „Luini”**. — Dzisiaj, 3 bm., odegraną będzie po raz drugi niezwykle interesująca sztuka K. Bleszyńskiego z czasów skolonizacji rosyjskiego «Ba dyle i Paki» z udziałem znakomitego artysty teatrów polskich, p. Juliana Strycharskiego. Reżyseruje W. Renard. Jutro, w poniedziałek, 4 bm., wystawiony zostanie wartościowy utwór dramatyczny Bolesława Górczyńskiego «W noc lipcową».

Jest to, jak sam autor zaznacza, kartka z życia powszedniego szarego, codziennego—ilustrująca nienormalny stosunek dworu do wsi, przez co wytwarzają się częstokroć wielce niepożądane skutki i następstwa.

Rzecz dzieje się w noc lipcową, w tą czarowną, woniejącą, świetlaną noc. Początek obu przedstawień o g. 8 w. Bilety sprzedają się w kasie od g. 12 w poł.

WIADOMOSCI URZĘDOWE.

OBWIESZCZENIE.

We wtorek dn. 5 marca 1918 roku na placu Łukiskim w Wilnie odbędzie się przegląd koni. Każdy posiadacz koni w okręgu m. Wilna obowiązany jest dnia tego punktualnie o godz. 8 rano przedstawić komisji wszystkie, będące w jego posiadaniu konie. Nie posłuszeństwo będzie karane, a konie niezameldowane skonfiskowane.

Wilna, den 1. Marz 1918.
Militärkreisamt Wilna-Stadt
Der Stadthauptmann.
Pauly.

ZASZCZYCEM UZNANIEM JEGO ŚWIĄTOBLIWOSCI PAPIEŻA PIUSA X.
4 złote medale i inne nagrody. 597
12 prawdziwych fotografii tylko za 1r. 50k.
i inne zniżone ceny do 1-go kwietnia. 1r. 50k.
Kadrowni fotogr. aszacha paraskiego **Br. BUTROWSCY, Wilno, Bazyljanska 5.**
Fotomalowe broszki, spinki etc. Wszelkie nowości.

Księgarnia J. Zapasnik otrzymała na skład główny:
T. Makarewicz. Notatki z dziejów powszechnych.
Historja Starożytna.
Cena 90 kop.
Do nabycia we wszystkich księgarniach.

Koza ketna do sprzedania. 2-ga Stomianka № 30—1, S. Skwarogęński. 700
Potrzebna służąca. Wileńska 16—2, Szasława. 713

Kilku zdolnych do koni **parobków** żonaty, możliwie z dorosłymi dziećmi do roboty, a także i **furmana** potrzebuje zaraz na dobrych warunkach.
Majątek Goby, obok Waki Tyszkiewiczowskiej, E. Blana. 708

Króliczki rasowe 5-cio tygodniowe, belgijskie, do sprzedania, para 4 marki. Ofiarna 2—14, Marja Römer. 706

Kupię gramofon. Proszę zgłaszać się do 10 marca: Jagiellońska № 5—7, Paszkiewicz. 699

Kowal, umiejący dobrze kuć konie i reparację maszyn i narzędzi rolniczych a także i **stelmach,** żonaci, zaraz potrzebni do majątku Goby, obok Waki Tyszkiewiczowskiej, E. Blana. 708

Do wydzierżawienia dom o dwóch mieszkaniach z werandą i ogrodem warzywno-owocowo-kwiatowym. Zaulek Biały № 7, Grażewiczowa. 701

Poszukuję w śródmieściu mieszkania z wygodami o 4 pokojach, nie wyżej 1-go piętra. Ul. Mostowa № 5—7, Rutkowska. 701

Maszyna do pisania z POLSKIM alfabetem tania do sprzedania i maszyna do szycia. Wileńska 16 m. 2, od 2—5 wiecz. Szawedane. 712

Poszukuję administratora do majątku na wieś. Wymagany język niemiecki. Hotel 8-to Jerski, pokoju № 12, ul. Ś-to Jerska. Bażeński. 710

Do sprzedania kapusta kwaszona, pud 7 marek. Wielka 53, sklep spożywczy, Szymulewicz. 704

Introligator R. Aleksandrowicz, Tatarska 11, przyjmuje roboty w zakresie fachu wchodzące.

Burschenschaft
Landesflagge
Liebesmahl.

GARBATY
CIGARETTEN
Für Qualitätsraucher

Flaggengala
Graf Yorek
Meine Passion.

Nagroda 200 marek.

W poniedziałek o g. 6ej wiecz. w przejeździe z dworca na ul. Zawalnej zgubiono walizkę brązową, skórę. Uprasza się uczciwego znalascę o odniesienie na ul. S-to Jerską 19-13, Meysztołowicza. Za odniesienie papierów osobna nagroda. 685

Duże brylanty,

cenności, i kwity lombardowe kupuje

Milejkowski, Wielka 70,

obok magazynu Alszwanga.

r-k

PENSIJONAT CYWIŃSKIEJ,

Ludwisarska № 1 (Preobrażńska). Pokoje na doby i miesięcznie, na żądanie z utrzymaniem. Ceny przystępne. 703

Kto chce sprzedać prywatnie

(nie do magazynu)

za dobrą cenę

cenności: perły, drogie kamienie, zegarki, antyki, lombardowe kwity i sztuczne zęby kupuje.

Tatarska 20-17, Leon

MECHANIK,

b. pracownik firmy «Singer» przez lat 40, przyjmuje wszelką robotę u siebie prywatnie. Wielka № 56-5, B. Szmach. 594

Wyrabia się obecnie obuwie całe ze skóry i na skórzanych podszewkach oraz dzelowania i reparacje wszelkie. Ceny przystępne. Oddział stolarski przyjmuje wszelkie zamówienia w zakresie stolarstwa wchodzące.

WARSZTATY RZEMIEŚNICZE „DREWNIANA PODESZWA”, zał. Dobroczyński. 609

Informacji

co do

TORFU OPAŁOWEGO

udzielać codziennie od g. 2-4 pp. Królewska (Botaniczna) № 7-2, Marja Kwintowa. r-k

Ogrodnik

żonaty, bezdzietny, poszukuje posady na miejscu lub na wyjazd, zna się i na gospodarstwie wiejskim, posiada dobre świadectwa. S-to Jerska № 5, kwaciarnia Keppego. 682

Kupuje i płacę wysokie ceny za używane pianina, fortepiany, gramofony, patofony i płyty do nich, skrzypce, mandoliny, gitary i inne instrumenty muzyczne. Maszyny do pisania z rosyjskimi i łacińskimi alfabetami. Maszyny do szycia, rowery, a również rozmaite meble i kwity lombardowe. Wileńska 16 m. 2, od 5-7, wiecz., Szawedanc, wejście z frontu. 711

Pp. Członkowie T-wa Współdz.

„Fortuna”,

ul. Wileńska Nr. 20,

przy zakupie towarów w swoim sklepie proszeni są o żądanie czeków kasowych na odpłatną sumę. 686

Po zakończeniu roku, z sumy zakupionego towaru, wypłacony będzie specjalny rabat, tak zwana superdywidenda.

Przyjmuje się w dalszym ciągu zapisy nowych Pp. Członków z udziałem 10 rb. i wyżej.

KINEMATOGRAF

„Helios”

Róg Wileńskiej i S-to Jerskiej.

Program na 2-5 marca 1918 r.

„MATKI, NIE ROZPACZAJCIE!”

Obraz monopolowy artystyczny. Znalazła się nareszcie filma, która bez niewierności małżeńskej, bez morderstwa i gwałtów maluje jednak wstrząsający dramat z życia wielkiego miasta we wspólnym odtworzeniu i z pomyślnym rozwiązaniem. Główne role są obsadzone przez najwybitniejszych niemieckich artystów.

„BŁĘKITNA MYSZKA”, komedia w 4 ch aktach.

Początek w soboty i niedziele o godz. 1-iej, koniec o godz. 11-iej. — Karty honorowe na soboty i niedziele są nieważne.

Kronika tygodniowa, aktualnie—z natury.

KINEMATOGRAF

„MINIATURA”,

S-to Jerska 7.

Napisy polskie!

GRZESZNICA,

DENTYSTA AMERYKAŃSKI, komiczne.

Nowy sensacyjny program. straszna tragedia młodej kobiety w 5-ciu wielkich częściach. Obraz ten wywiera wielkie wrażenie na publiczności i obfituje we wstrząsające momenty. —

RUDOLF KAMIS, natura.

KINEMA- TOGRAF LUX

S-to Jerska II.

Właściciel J. Krubicz.

Tylko 3 dni: 2, 3 i 4 marca.

Rybołówstwo w Japonji, natura.

Michał Perrin i sprzysiężeni przeciw Napoleonowi I,

UDATNY FIGIEL, komiczne.

Napisy w języku polskim. w głównej roli słynny włoski artysta dramatyczny, Benet Nobelli.

KINEMATOGRAF

„R. Sztremer”

WIELKA 74

Tylko 4 dni: 1-go, 2-go, 3-go i 4-go marca. Wielka sensacja! Trockij w Brześciu Litewskim. Drugie stadium rokowań pokojowych. Nowa delegacja rosyjska: Trockij, Radek, Joffe, Karachan i in. Delegacja ukraińska. Wielki wezwr turecki, hr. Czernin, v. Kühlmann i inni. Przyjazne stosunki na froncie. Handelna frontie. | Ulubienica publiczności wileńskiej, słynna piękność Hella Moja występuje znowu w tragedji z życia kobiety p. t. „Cześć kobiety”, dramat w 8 cz., 4500 m. Obraz ten przewyższa wszystkie dotychczasowe filmy i stanowi przewrót w sztuce kinematograficznej.—Początek dziś o godz. 2 i pół po poł., codziennie o godz. 12 w poł.

TEATR POLSKI pod kierown. T-wa artyst. „Lutnia”.

S-to Jerska 8.

Dziś, w niedzielę, 3 marca, 1918 r.

BADYLE i PAKI,

sztuka w 4-ch aktach Kazimierza Bleszyńskiego.

Jutro w poniedziałek, 4 marca 1918 r.

W NOC LIPCOWĄ,

kartka z życia powszedniego w 3 odsłonach B. Gorczyńskiego.

Początek o godz. 6-iej wiecz.

Kasa czynna jest w niedzielę i poniedziałek od g. 12 w poł.

Kuchnia dla Inteligencji

Komitetu Białoruskiego Pomocy Ofiarom Wojny.

ŚNIADANIA, OBIADY, KOLACJE.

Bufet zaopatrzony w chłodne zakąski.

Kawa, herbata i cukiernicze wyroby.

Ceny najprzystępniejsze. 697

S-to Jerska 21.

Kierownik fachowy Henryk Szymański.

Zarząd Stow. Spożywozego „Mrówka”

zawiadamia swych członków, iż dn. 7 marca o g. 5 po poł. w lokalu Stowarzyszenia, Antokolska № 33, odbędzie się

doroczne zebranie

członków tegoż Stowarzyszenia.

Porządek dnia:

- 1) Sprawozdanie z działalności Zarządu od 1 stycznia 1917 r. do 31 grudnia 1917 r. i kwestje z niem związane.
- 2) Preliminarz wydatków na 1918 r.
- 3) Wybory członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej.
- 4) Wolne wnioski.

Pp. Członkowie proszeni są o jaknajwcześniejsze przybycie na zgromadzenie, ponieważ z powodu wojny drugie zebranie nie będzie zwoływane i postanowienia tego zebrania będą prawomocne przy wszelkiej ilości członków. 691

Zarząd.

ZARZĄD

WILEŃSKIEGO STOWARZYSZENIA POŻYCZKOWO - OSZCZĘDNOŚCIOWEGO

ZAWALNA Nr. 60.

Asekuruje 5 proc. rosyjskie premjówki II-iej emisji od wylosowania 1/14 marca 1918 r.

Nadzieja szczęścia i bogactwa!

I. 172 Królewska Saska Krajowa loterja.

110,000 losów—55,000 wygrywających.

Największa wygrana 800,000 marek.

Ciągnięcie 4-iej klasy dn. 6 i 7 marca 1918 r.

Cena losu za każdą klasę	1/1	1/2	1/3	1/4
	50 mk.	25 mk.	10 mk.	5 mk.

II. 237 Królewska Pruska klasyczna loterja.

428,000 losów—214,000 wygrywających.

Największa wygrana 800,000 marek.

Ciągnięcie 3-iej klasy dn. 12 i 13 marca 1918 r.

Cena losu za każdą klasę	1/1	1/2	1/4	1/5
	40 mk.	20 mk.	10 mk.	5 mk.

III. 350 Hamburgska Państwowa loterja.

100,000 losów—56,020 wygrywających.

Największa wygrana 1,000,000 marek.

Ciągnięcie 3-iej klasy dn. 20 i 21 marca 1918 r.

Cena losu za 3-cią klasę	1/1	1/2	1/4	1/5
	32 mk.	16 mk.	8 mk.	4 mk.

Wyjaśnienia i plany bezpłatnie, zamówienia z prowincji wykonywa się natychmiast. Opłatę za bilety przyjmują także i papierami wartościowymi. Wygrane wszystkich loterji wypłacam w moim kantorze.

Adres:

M. Braunn, Wilno,

ul. Zawalna 24 m. 4, róg Trockiej.

Uwaga! Niemieckie loterie odznaczają się tem, że co drugi los wygrywający. Wszystkie zainkasowane pieniądze przeznaczone są do rozlosowania

Bank Wschodni

dla Handlu i Przemysłu

Oddział Wileński, ul. Wielka Nr. 66.

(Ostbank für Handel und Gewerbe).

Asekuruje rosyjskie premjówki II emisji 1864 r od wylosowania 1/14 marca 1918 r. za opłatą 46,50 mk. lub 55,50 mk.

KUPUJE KSIĄŻKI STARE

a także roczniki pism starych: «Tygodnika Hustrów», «Kłosów», «Wisły», «Biblioteki Warszawskiej», «Ateneum» i t. p.

KSIEGARNIA J. ZAPASNIK, ul. Dominikańska 4.